

Електронний каталог Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника в цифрах

БУТИТЕР Олександр Ігорович

Завідувач наукового відділу автоматизованої обробки інформації та інноваційних бібліотечних технологій.

КОНИК Богдан Федорович

Молодший науковий співробітник наукового відділу автоматизованої обробки інформації та інноваційних бібліотечних технологій.

ПАСЛАВСЬКИЙ Тарас Богданович

Директор Інституту сучасних інформаційно-бібліотечних технологій.

Анотація

Розглянуто та проаналізовано співвідношення цифрових показників електронного каталогу ЛННБ України імені В. Стефаника з організацією роботи АБІС.

Ключові слова: *електронний каталог, статус примірника, електронне замовлення, АБІС Aleph.*

Abstract

Connection between digital characteristic of Vasyl Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine e-catalogue and ALIS implementation is considered and analysed.

Keywords: *e-catalogue, item status, e-request, ALIS Aleph.*

Організація роботи автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи (АБІС) завжди супроводжується моніторингом цифрових показників процесів, що вже

Четверта міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства»
25 жовтня 2012 р., Львів, Україна

функціонують в установі. Аналіз отриманих результатів дозволяє приймати рішення про подальші кроки впровадження системи, зокрема, актуалізацію нових можливостей, передбачених в АБІС, шляхом перерозподілу трудових, програмних та апаратних ресурсів.

В Львівській національній науковій бібліотеці України імені В. Стефаника наповнення електронного каталогу бібліографічними записами в АБІС Aleph розпочалося в червні 2007 р., коли були сконвертовані дані з програмного забезпечення ISIS [1]. Ця база даних налічувала близько 224 тис. записів про нові надходження до бібліотеки з 1990 р. Процес редагування цього каталогу супроводжувався штрих-кодуванням літератури у всіх структурних підрозділах. Для цієї роботи були створені робочі групи, які відділ за відділом опрацьовували фонди бібліотеки. Надалі в тих підрозділах, де була заштрихована вся література, і які користуються великим попитом у користувачів, роботу продовжували каталогізатори, описуючи фонди не відображені в електронному каталозі. Слід відзначити, що ці процеси відбувалися у відділах, підсобні фонди яких були відносно невеликими та налічували до 5 тисяч примірників. Першим структурним підрозділом, в якому була опрацьована вся література, став абонемент [3]. Це дозволило започаткувати нові процеси, передбачені в модулі циркуляції АБІС, а саме: електронне замовлення документів та автоматизовану книговидачу. Згодом повне опрацювання фонду було проведене в відділі бібліотекознавства, читальних залах головного корпусу бібліотеки, а також у відділі рукописів. Проте, в структурних підрозділах, фонди яких налічують на порядок більшу кількість літератури, опрацювання триває до сьогодні.

У відділах, в яких триває каталогізація фонду, робота побудована в різний спосіб. Наприклад, у відділі основних книжкових фондів процес організований на запитуваній літе-

Четверта міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства»
25 жовтня 2012 р., Львів, Україна

Стан опрацювання фонду у структурних підрозділах

Структурний підрозділ	Кількість примірників в електронному каталозі	Стан опрацювання
Абонемент	~ 1,7 тис.	100 %
Відділ бібліотекознавства	~ 4,7 тис.	100%
Відділ рукописів	~ 3 тис.	100%
Читальний зал № 1	~ 12 тис.	100%
Читальний зал № 2	~ 10,3 тис.	100%
Читальний зал № 3	~ 1,7 тис.	100%
Відділ бібліографії	~ 25,4 тис.	Опрацювання триває
Основний книжковий фонд	~ 311,5 тис.	Опрацювання триває

ратурі та на опрацюванні авторефератів дисертацій, а у відділі бібліографії опис триває за примірниками, впорядкованими згідно локального шифру. Звичайно, що ці підходи безпосередньо залежать від співвідношення обсягів фонду до пропускових можливостей відділення каталогізацій.

Повне опрацювання літератури в конкретному структурному підрозділі не лише розкриває фонди в е-режимі для користувачів, а ставить нові завдання, передбачені в АБІС, перед співробітниками бібліотеки. Одними із таких можливостей є впровадження автоматизованої видачі та електронного замовлення документів.

Слід відзначити, що ці процеси організовані і у відділі основних книжкових фондів, хоча робота з рекаталогізації фонду буде ще тривати роками. Ця можливість актуалізована лише за умови великої кількості описаних в електронному каталозі документів, а саме – близько 298 тис. За інших умов супровід цього процесу не оправданий, оскільки одночасне опрацювання

Четверта міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства»
25 жовтня 2012 р., Львів, Україна

Стан впровадження автоматизованої книговидачі та електронного замовлення документів у структурних підрозділах

Структурний підрозділ	Автоматизована видача	Електронне замовлення
Абонемент	+	+
Відділ бібліотекознавства	+	не потребує
Відділ рукописів	-	-
Читальний зал № 1	+	не потребує
Читальний зал № 2	+	не потребує
Читальний зал № 3	+	не потребує
Відділ бібліографії	-	-
Основний книжковий фонд	+	+

електронних та паперових замовлень потребує додаткових трудових ресурсів та ретельнішого контролю. Саме тому ці процеси не впроваджують в інших структурних підрозділах, фонди яких не є повністю опрацьовані.

Модуль циркуляції АБІС Alerph достатньо гнучкий при конфігурації, тому дозволяє максимальне забезпечення автоматизованого обслуговування користувачів. Для цього необхідно визначити та актуалізувати ряд параметрів, які дозволять користувачам отримати документи в найкоротші терміни. Одним із таких параметрів є статус примірника, що в комбінації із категорією читача (присвоюється при записі) надає вичерпну інформацію про місцезнаходження документа та про можливість його замовлення в конкретний читальний зал чи на абонемент. На сьогодні в системі визначено 12 статусів примірника. Фактично для читача вони поділяються на дві групи, що потребують чи не потребують електронного замовлення [2].

На схемі наведено можливі комбінації замовлень літератури з різних структурних підрозділів бібліотеки, а також зазначені цифрові показники множин документів з однаковими

Четверта міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства»
25 жовтня 2012 р., Львів, Україна

статусами.

Співробітники інституту сучасних інформаційно-бібліотечних технологій постійно проводять моніторинг

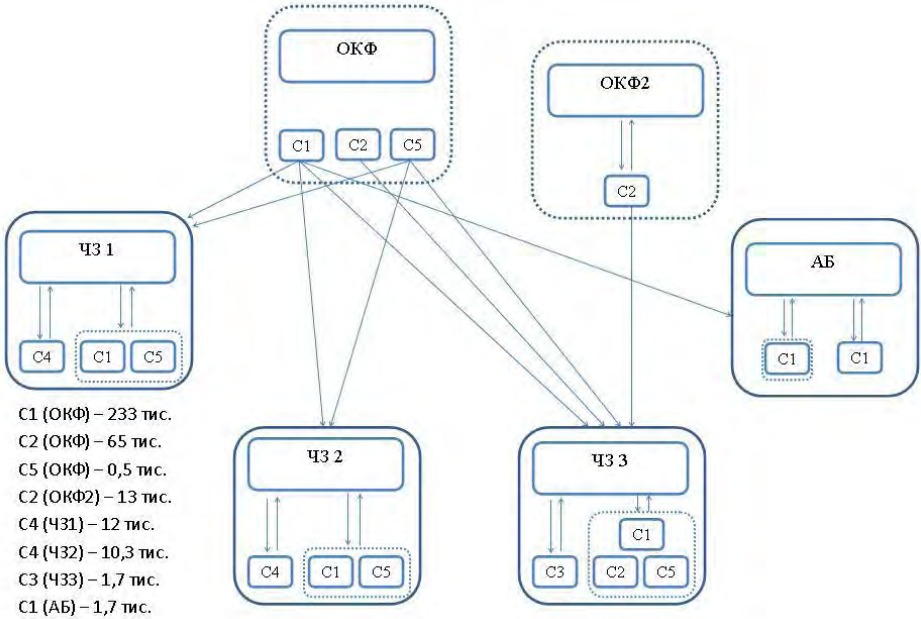

Схема 1. Рух документів між структурними підрозділами

ОКФ, ОКФ2 – основний книжковий фонд;

Ч1, Ч2, Ч3 – читальні зали;

АБ – абонемент;

С1, С2, С3, С4, С5 – статуси примірників

інформаційних запитів користувачів та аналізують статистику електронних замовлень для подальшого удосконалення роботи АБІС. Зокрема, останнім кроком для збільшення швидкодії виконання замовлень було розширення географії друку інформаційних запитів користувачів.

Четверта міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства»
25 жовтня 2012 р., Львів, Україна

Список використаних джерел

1. Бутитер О.І. Про можливості навігації у каталозі Львівської національної наукової бібліотеки України імені В.Стефаника / Бутитер О.І., Коник Б.Ф., Паславський О.І. // Книга і преса в контексті культурно-історичного розвитку українського суспільства : збірник наукових праць кафедри видавничої справи і редагування УАД / відп. ред. Н. В. Зелінська. – Львів : УАД, 2011. – Вип.4. – С. 361-366.
2. Бутитер О.І. Довідковий апарат електронного каталогу Львівської національної наукової бібліотеки України імені В.Стефаника / Бутитер О.І., Коник Б.Ф., Паславський О.І. // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства: матеріали третьої науково-практичної конференції. Львів, 29 вересня 2011р. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту —Льві. політехніка”, 2011. – С. 213-216.
3. Кунанець Н.Е. Особливості впровадження автоматизованої бібліотечної системи —АЕРН” у Львівській національній науковій бібліотеці України імені В. Стефаника / Н.Е. Кунанець // Інформаційні системи та мережі. – Львів : Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2008. – С. 189-199. – (Вісник Національного університету "Львівська політехніка" ; № 631).

Четверта міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства»
25 жовтня 2012 р., Львів, Україна